Оройуон сонордьуттара, Ийэ дойду түүлээххэ сакааһын толорор иһин өссө күүскэ турунуҥ!

243 кырынаас, 26 киис!

Көр ити 5 сонордьут бултаабыт булда. Дьэлиҥдэ хоһуун булчуттара дьолу-соргуну биэрбит Улуу Октябрьдарын юбилейнай күнүн биллэр-көстөр кэрэ бэлэхтэрдээх көрсөргө соруктаммыттара. Ол соруктарын кырдьаҕас булчуттартан соторутааҕыта аҕай Саха АССР Верховнай Советын Бочуотунай грамотатынан наҕараадаламмыт, отделение биир биллиилээх булчута Декоямов Х.И. 40 кырынааһы, 8 кииһи; Дмитриев В.Д. 75 кырынааһы, 2 кииһи; Николаев А.Ф. 40 кырынааһы, 6 кииһи; Наумов П.Н. 53 кырынааһы, 4 кииһи; Степанов Г.А. 35 кырынааһы, 6 кииһи бултаабыттарын Улуу Октябрь юбилейын күнүн көрсө киирэннэр арааппардыыр чиэстэммиттэрэ. Дьэлиҥдэ атын да хоһуун булчуттара кинилэртэн хаалсыбатахтара чахчы. Оройуон бары сонордьуттарыгар өссө үрдүк ситиһиилэри баҕарыаҕыҥ!

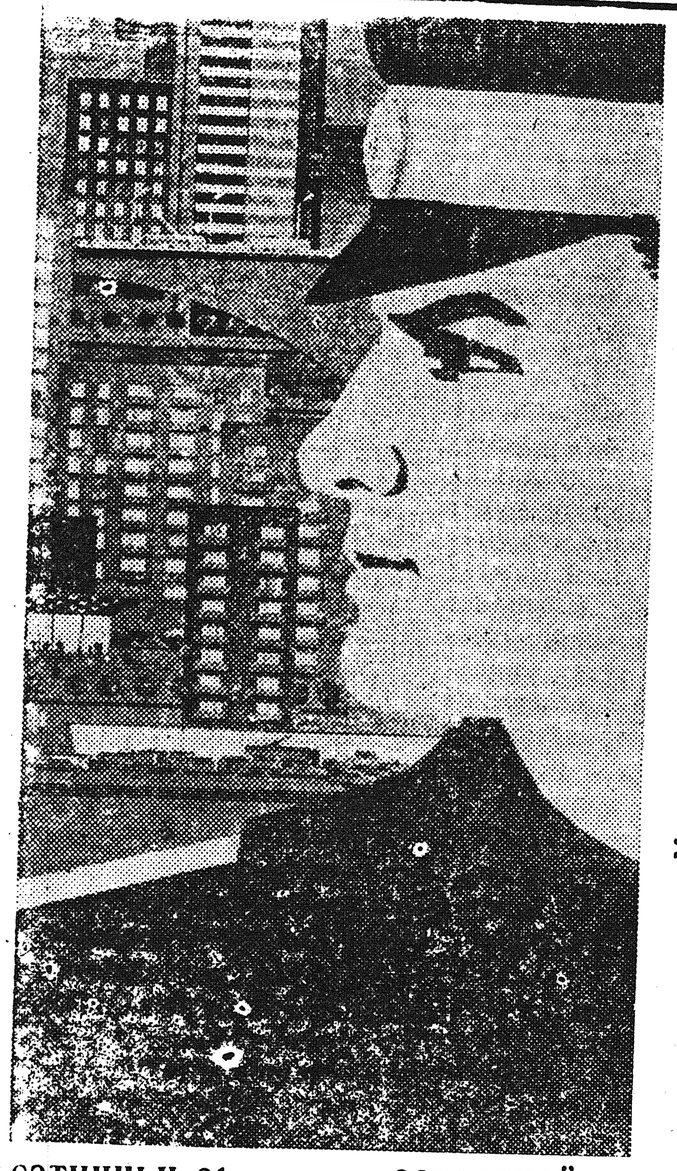

ЭЙЭЛЭЭХ ОЛОБУ АРАҢАЧЧЫЛАР

СЭТИННЬИ 21 күнүгэр СОВЕТСКАЙ МИЛИЦИЯ КҮНЭ

Советскай милиция — Улуу Октябрь саастыылаах-ба. В.И. Ленин инициативатынан советскай милицияны тэрийии соруга турбута. Бу соругу толорууга партия уонна государство деятелларэ Ф.Э. Дзержинскэй, Я.М. Свердлов, М.И. Калинин уонна М.В. Фрунзе активнай кыттыыны ылбыттара.

1917 сыллаахха сэтинньи 10 күнүгэр эдэр Советскай правительство Советскай милицияны тэрийэр туһунан уураабын норуот биһирэбилиэн көрсүбүтэ уонна бэйэтин чулуу уолаттарын милиция органнарыгар үлэҕэ ыыппыта.

В.И. Ленин сирдьиттээх коммунистическай партия, Советскай государство дойдуга буруйу оҥорууну букатыннаахтык суох оҥоруу соругун туруорбуттара. Советскай милиция тэриллиэҕиттэн ыла үлэтэ-хамнаһа биһиги Ийэ дойдубут сайдыытын историятын кытта ыкса сибээстээх.

Советскай былаас маҥнайгы сылларыгар контрреволюция террордааһына өрөгөйдөөбүтэ. Дойду барыа муннуктарыгар араас баандалар куорҕаллыыр үлэни күүһүрдүбүттэрэ, революцияҕа бэриниилээх дьоннору сойуолаһаллара. Гражданскай сэрии күчүмэҕэй кэмнэригэр милиция сотрудниктарыттан оһуобай этэрээттэр тэриллэннэр кыргыһыы хонуутугар ыытыллаллара.

Онон советскай милиция үлэһиттэрэ син эмиэ бүттүүн советскай норуот курдук Улуу Октябрь кыайыыларын туруулаһан көмүскэспиттэрэ, бэйэлэрин гражданскай иэстэрин чиэстээхтик толорбуттара.

Гражданскай сэриигэ, контрреволюционе р д а р ы утары охсуһууга Советскай милиция сотрудниктара үгүс геройдуу быһыыны, Ийэ дойдуга, Коммунистическай партияҕа муҥура суох бэриниилээхтэрин көрдөрбүттэрэ. Кинилэртэн сорохторо кыргыһыы хонуутугар охту б у т т а р а. Москва милиционерлара Пекахов уонна Швырков өстөөхтөрү кытта тэҥэ суох кыргыһыыга геройдуу быһыыны көрдөрөн кинилэр уоҥуохтара Кыһыл болуоссакка үйэ-саас тухары ууруллубуттара.

Советскай Ийэ дойдуну индустриализациялаһыҥа уонна тыа хаһаайыстыбатын холбоһуктаахыҥа советскай милиция эмиэ активнай кыттыыны ылбыта. Коммунистическай партия салалтатынан Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии бириэмэтигэр советскай милиция норуоту өстөөҕү утары түмүүгэ үгүс үлэни ыыппыта. Ол курдук тылга, фронҥа да милиция үлэһиттэрэ эмиэ уһулуччу хорсун быһыылары көрдөрбүттэрэ. Дивэрсаннары, үспүйүөннэри, атын да өстөөх элементтэри харыстаан суох саралаабыттара, туппуттара.

Эйэлээх сылларга советскай милиция олоҕор улаханнык уларыйылар буолуталаатылар. Билигин Советскай милиция саҥа научнай средстволарынан хааччыллыбыта. Милиция үлэһиттэрэ бирисээгэ биэриилэрэ олохтонно. Советскай милицияҕа күлүгээннээһини утары охсуһууга киэҥ бырааптаах бэрилиннэ.

Советскай милиция үлэтигэр добровольнай народнай дружина, табаарыстыы суут саамай активнай кыттыыны ылаллар. Билигин туругунан оройуоҥҥа буруйу оҥоруу кварталтан квартал аайы улам аччаан иһэр. Ол курдук быйыл Солоҕоон, Дьэлиҥдэ уонна Сухаана нэһилиэктэригэр холуобунай буруйу оҥоруу биир да түбэлтэлэрэ таһаарыллыбата.

Эһигини, биһиги эрэллээх көмөлөһөччүлэрбитин—народнай дружина үлэһиттэрин советскай милиция күнүнэн эҕэрдэлиибит уонна эһиги үлэҕитигэр өссө ситиһиилэри баҕарабыт!

С.П. СПИРИДОНОВ,
оройуоннаах милиция отделениетын начальника, милиция лейтенана.

САРСЫН РАКЕТНАЙ СЭРИИЛЭР уонна АРТИЛЛЕРИЯ КҮННЭРЭ

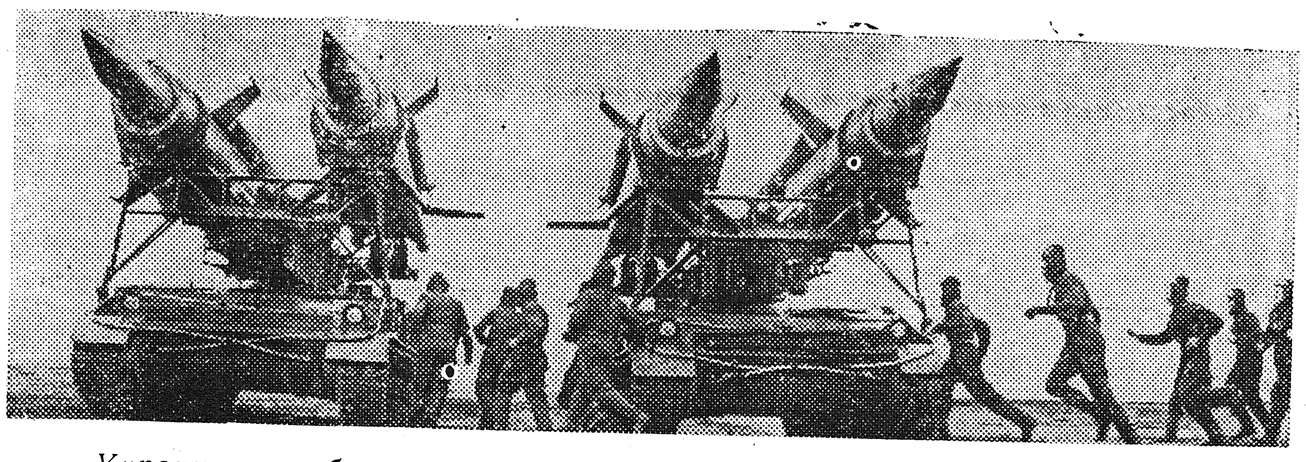

Үөрэнии түрүбүөгэтин сигнала. Ракетчиктар түргэнник уонна чуолкайдык бэйэлэрин миэстэлэрин булаллар.

Барыдойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҢА

СССР ӨЛӨӨННӨӨҔҮ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 11 сыла
№ 92 (1065)
Сэтинньи 18 күнэ
СУБУОТА
1967 сыл
Сыаната 1 харчы

Чиэппэр түмүктэрэ уонна соруктар

Е.А. ШЕСТАКОВ,
оройуоннаах үөрэх салаатын сэбиэдиссэйэ

1967-68 сыллаах үөрэх дьылын бастакы чиэппэрэ түмүктэннэ. Улуу Октябрьскай социалистическай революция 50 сыла туолуутун көрсө оройуон оскуолаларын үөрэнээччиларэ сыралаахтык дьарыктанан балачча үрдүк билиини ситистилэр.

Оройуон үрдүнэн 269 пионер аттестацияламмыттан 195-һэ үөрэхтэрин ситиһэн иһэллэр әбәтэр ити 93,3 бырыһыаҥҥа тэҥнэһэр. 32 комсомол чилиэннэриттэн 27 үөрэнээччи үөрэҕин ситиһэр, ити 85 бырыһыаҥҥа тэҥнэһэр. Манан оройуон оскуолатын пионердара уонна комсомолецтара маҥнайгы чиэппэр түмүгүнэн куһаҕана суох көрдөрүүлэннилэр. Бу ситиһии оройуон оскуолаларын барыа үөрэнээччиларин үөрэҕин билииларинээҕэр 13-25 бырыһыанынан үрдүк.

Пионердар уонна комсомолецтар ордук дьиссипилиинэ уонна тутта сылдьар быһыы-майгы өттүнэн бэйэлэрин үтүө холобурдарын, иитиллиилээхтэрин көрдөрдүлэр. Хас биирдии оскуолаларынан Улуу юбилейы көрсө үгүс, араас мероприятиелар ыытылыннылар.

Оройуон оскуолаларын барыа үөрэнээччиларин үөрэҕи билииларэ былырыыҥҥытааҕар арыый үрдүк. Ол курдук ааспыт үөрэх дьылыгар маҥнайгы чиэппэр түмүгүнэн оройуон үрдүнэн үөрэҕи билии бырыһыана 68,3 бырыһыаҥҥа тэҥнэспит әбит буоллаҕына, быйыл 72 бырыһыаҥҥа тэҥнэстэ. Ити ситиһии төһө да кыратын иһин кәлэр өттүгэр үөрэх билиитэ үрдүүрүгэр әрэмньини үөскэтэр.

Быйылгы үөрэх дьыла ситиһиилээх уонна үрдүк хаачыстыбалаах буоларыгар оройуон оскуолаларын барыа үлэһиттэрэ күннэтэ кыһамньыларын ууруллара наадалаах. Ол иннитэн быһаччы маннык соруктар туралаллар.

Бастакытынан, барыа бүттүүн үөрэхтээһин ирдэбиллэрэ туох да эҥкилэ суох толоруллалларын ситиһии. Маныаха ордук чуолаан оскуола саастаах оҕо барыта үөрэххэ хабыллыытын ситиһии уонна үөрэхтэн уурайыытын суох оҥоруу быһаччы соруга турар.

Иккиһинэн, үөрэх-иитии үлэтин барыа өттүнэн өссө тупсарыллыахтаах. Биир да уруок, биир да чаас туһата суох хаалбата наада. Бириэмэ бүүс-бүтүннүүтэ үөрэх билиитэ үрдүүрүгэр, иитии үлэ тупсарыгар ууруллуохтаах.

Үсүһүнэн, төрөппүттэри уонна общественноһы кытта үлэни тосту тупсарарбыт әрэйилэр. Оскуола коллектива бу үлэни тупсарыыга сүрүн оруолу ылыахтаах, мәлдьитин үлэни ыытыахтаах. Барыа педагогическай коллективтар үөрэтэр-иитэр үлэ өссө ситиһиилэнэригэр саамай ахсаабат кыһамньыларын итиэннэ күүстэрин ууруохтаахтар.

Төрдүһүнэн, үөрэнээччилэр тэрилтэлэрин уонна кинилэр тус бэйэлэрин дьоҕурдарын, активностарын үрдэтиллиэхтээх. Дьэ итиниэхэ олоҕуран үөрэх билиитин хаачыстыбатын үрдэтии уонна дьиссипилиинэлээх буолууну ситиһиэххэ наада.

Ити этиллибит сүрүн соруктары толороргo барыа күүспүтүн түмэрбит, сыралаахтык уонна утумнаахтык үлэлиирбит ирдэниллэр. Оччоҕо әрэ оскуоларга үөрэх билиитэ салгыы үрдүөҕэ, үөрэх сылыа маҥнайгы аҥарын ситиһиилээхтик түмүктүөхпүт.

Партийнай олох

Коммунистар этии киллэрэллэр

Соторутаабыта совхоз Харыйалаах отделениетынаабы маганайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ бөлүөх сыллаах отчуоттуур-быыбардыыр мунньаба буолан ааста. Отчуоттуур дакылааты партийнай бюро солбуйар секретара Сергеев Д.П. оногдо. Дакылаат сүнньүнэн 7 коммунист тыл эттилэр. Партийнай бюро үлэтэ ортонон сыаналанна.

Партийнай тэрилтэ учуотугар турааччы коммунистартан 60-са бырыһыаннара совхоз производствотыгар быһаччы кыттан үлэлиллэр. Ол курдук Матвеев Х.И., Константинов С.С., Николаев Х.М., Константинова Е.Н., о.д.а. үгүс коммунистар сыһыарыллыбыт үлэлэригэр үтүө суобастаахтык сыһыаннаһаллар.

Отчуоттуур кэмнэ уопсай мунньах 7, партийнай бюро мунньаба 8 төгүл буолбут. Партийнай уопсай мунньахтарга сүнньүнэн маннык боппуруостар дьүүллэһиллибиттэр. Комсомолга партийнай салалга, коммунистар производствоба оруолларын, общественнай бэрээдэги бөҕөргөтүүгэ коммунистар соруктарын, ыстаада биригэдьиирин отчуотун курдук, о.д.а. боччумнаах боппуруостар көрүллэн сөптөөх ууруаахтар ылыллыбыттар.

Партийнай-тэрийэр уонна партийнай-иитэр өттүнэн балачча үлэлэр ыытыллыбыттар. Ити түмүгэр I-гы кварталлааҕы түүлээх бултааһынын, сүөһү аһылыгын, тутуу маһын бэлэмнээһин, кыылы бултааһын, о.д.а. үлэлэр былааннара аһары толоруллубуттар.

Ол әрәәри партийнай тэрилтэ, кини бюротун үлэлэригэр кэккэ итәҕәстэр тахсыбыттарын тыл эппит коммунистар саамай сөпкө ааҕыйдылар. Ордук партийнай бюро ылыммыт уураахтарын туолуутун хонтуруоллааһынна, олохха киириитин тэрийиигэ болҕомто ууруллубатах. Профсоюзнай, комсомольскай, о.д.а. общественнай тэрилтэлэр үлэлэрин салайыыга үлэ намыһахтык ыытыллыбытын түмүгэр бу тэрилтэлэр уота-күөһэ суох үлэлиилэр. Ыччаттартан комсомолга үүнүү суох. Профсоюз комитома рабочайдар ортолоругар профсоюзнай тэрийэр, иитэр үлэлэри былаана суох ыытар. Добровольнай народнай дружина, табаарыстыы суут общественнай бэрээдэги арангаччылыырга профилактическай үлэлэри ыыппаттар. Ити түмүгэр нэһилиэккэ государственнай-трудовой дьиссипилиинэни кэһии түбэлтэлэрэ таһаарыллар. Сорох коммунистар Иванов П.В., Васильева У.Н., Сергеев Д.П., Федоров Н.С., Михайлов Е.М. курдуктар кытаанах партийнай миэрэҕэ тардыллыбыттар.

Отделение сүрүн салаа үлэтэ таба иитиитин 10 ыйдаах түмүгүнэн мөлтөх туруктаах, ол курдук таба сыала суох ороскуота 3148 табаҕа тиийдэ, ол иһиттэн сүтүк 233 таба. Ордук өлүү-сүтүү Константинов Д.К., Семенов Н.Я. ыстаадаларыгар таһаарыллыбыт. Таба кытараанына урукку сыллардаабар икки төгүл улаатта. Хара саһылтан 2,1 әрэ оҕо ылылынна.

Партийнай тэрилтэ 21 агитатордарын күүһүнэн 10 ый устата 10-нуу әрэ бэсиэдэ ыытылынна. I-й чиэппэр түмүгүнэн оскуолаба үөрэҕи билии 73 бырыһыанна тэннэһэр, ааспыт сыллаабар үөрэҕи билии 3 бырыһыанынан таннары түстэ.

Тыл эппит коммунистар таба иитиитин хаалыыттан таһаараргa этии киллэрдилэр. Коммунист Семенов С.Н. таба мэччирэҥ сирин саҥардар сыалтан Куойка диэки учаастагы үөрэтэри, „Маарыйа Дьаанытыгар" уонна маска аҕыйах табалардаах ыстаадалары тутары наадалаабынан аабар. Аһылык базатын саппаанынан, кыыл иитиитин себестоимаһын намтатар сыалтан Победатаабы кыыл иитэр ферманы Дьэлиҥдэҕэ көһөрөр наадалаабын ыйар.

Коммунист Полуэктов Н.П. таба иитиитин салайыыга сорох ыстаадаларга алҕастар тахсыталаабыттарын ыйан туран, инникитин сааскы төрөтүүнү туундара ыксa чугаһыгар, оттон күһүн әрдэ маска киирии сөпгөөбүн этэр.

Коммунист Христофоров С.Д. килиэккэлээх кыылы иитиигэ опыттаах кадрдары чаастатык уларытыы омсолооҕун бэлиэтиир. Маанда-ба барыта саҥа дьон үлэлиирин түмүгэр кыыл тириитин тараанын биирдэ әрэ ыытылынна, племенной ядрону сүүмэрдээһин дьиҥнээхтик ыытылла илик.

Коммунист - биригэдьиир Степанов С.И. ыстаадаба ыарыһах дьоннор тахсаннар үлэни атахтыылларын уонна Кыһыл чум үлэһиттэрэ ситэтэ суох үлэлиилэрин, ыстаадалар киинэни сыл кэриҥэ бириэмэҕэ көрбөтөхтөрүн итиэннэ, хаһыат, сурунаал төһө эмит суруттаралларын үрдүнэн кыайан тиэрдиллибэтин туһунан хомолтотун биллэрдэ.

Оттон Кыһыл чум сәбиэдиссэйэ Жирков М.Г. культурнай үлэни ыытарын оннугар дьиэ үлэһитин үлэтин толорорун туһунан коммунистар принципиальнай критикаба тартылар. Партийнай бюро секретарынан Белолюбская Е.П. уонна солбуйар секретарынан Николаев В.С. талылыннылар.

Биһиги корр.

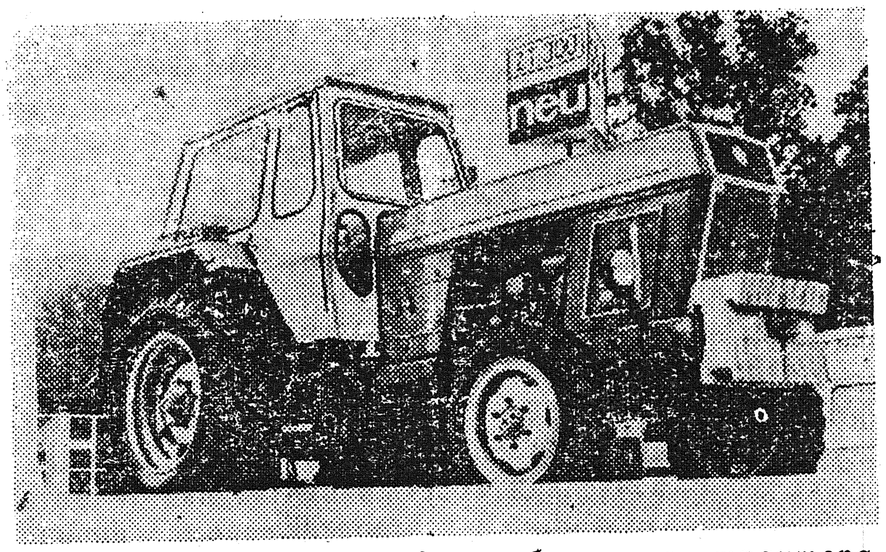

ГДР. Шенебекке завод оҥорбут саҥа трактора. Трактор 90 ат күүһэ күүстээх 4 цилиндрдээх дизельнэй мотордаах, чааска 3-тэн 30 километрга диэри сири айанныыр.

Трактор ыарахан тыа хаһаайыстыбатын орудиеларынан уонна массыыналарынан үлэлээһиҥнэ ордук туһалаабын көрдөрдө. Ону сэргэ ойуур хаһаайыстыбатын, промышленность, транспорт үлэһиттэрин әрэллээх көмөлөһөөччүтэ. Трактор конструкцията ГДР бөдөҥ тыа хаһаайыстыбатын предприятиеларын көрдөбүлэригэр эппиэттиир.

Снимокка: саҥа трактор.

СҮРЭХ ТЭБЭРИН ТУХАРЫ

—Дьэ, доҕоор, туугу кэпсээтиҥ,—диэбитинэн аарыма кырдьаҕас оҕонньор чэрдээх халыҥ ытыһын туттарар. Ити чэрдээх ытыстан илгийэр олох уйгутун иһин охсуһуу, дьүккүөрдээх үлэ. Ол әрэ дуо? Кини сырдык сәбәрәтигэр аабабын олох муудараһын, хаһан даҕаны дьәбиннирэн көрбөтөх ыраас суобаһы.

Бу Харыйалаах отделениетыгар әрэ буолбакка, бүтүн Өлөөн оройуонун үрдүнэн ытыктанар Н.Н. Типянов. Кини билигин пенсияҕа олорор. Ол әрәәри кырыйдым, сынньаныым диэн быар куустан олорорун сөбүлээбэт. Самаан сайын унаар күөҕүнэн үктэллэнэн кэлльҕинэ, Өлөөн әбэтин килбэйэр киэҥ иэнигэр балыктыыр, совхоз кыыл иитэр ферматын чэпчэки аһылыгынан хааччыйар.

—Үлэ, киһини чэбдигирдэр, араас ыарыыга ыллар-бат үтүөкэннээх әмп,—диир Николай Николаевич. Өйдөөх саһархай харахтарыгар көстөн кэлэр Өлөөнүн ааспыт олоҕо, самныбат-бохтубат саргылаах кэлэр кэмэ. Николай Николаевич оройуоҥна бастакы стахановецтартан биирдэстэрэ. Билигин коммунистическай үлэ ударнига. Быйыл дьиэтин таһыттан алта кырынаанны өлөрдө. Кини дьоһуннаах олоҕо сүрэх тэбэрин тухары айымньылаах үлэнэн оргуйуо.

СЫРАЛААХ ҮЛЭ ТҮМҮГЭ

Ыкса киэһэ. Лаанар бүгүнү быһа хаамтара сатаата. Үнүрүүн үөртэн арахсыбыт табаларын көрдөөбүтэ иккис күнэ. Күн дьааһыгырыыта суолларын бүлбута да, ситтэрбэтилэр. Онуоха әбии кыһайыан иһин, ый быыһа хараҥа. Сулустаах халлааҥна дьүкәәбил уота күөдьүйэн иһэн, сөбүрүйдэр - сөбүрүйэн, улам умуллан сүттэ.

Лаанар сотору - сотору хаары испиискэнэн сырдатан көрөр. Туох да биллибэт. Сир Ийэ саал былаатын бүрүнэ тардынан нухарыйа сытар. Хам-хаадьаа хабдьылар көтөллөр.

Табаһыт үлэтэ итинник әә. Маҥан хомурахтардаах хоту дойду быһый атахтаахтарын—табалар сыыдам сырыыларын ситэриҥ уустук. Үлэҥ, сырыыҥ табылыннаҕына күн-дьыл да итинник әлэҥнээн аанар. Лаанар—бәрт кыра саһыттан табаһыт. Бу идэ миннъигэс да, курулхай да утаҕын испэхтээтэ. Кини „Өлөөн" совхоз биир бастыҥ табаһыта. Дьәлиҥдэ отделениетыгар баар таба иитэр ыччат-комсомольскай ыстаадатын биригэдьиирэ. Бэйэтин коллективын үлэһиитэрин кытта наҕыллык сүбэлэһэр. Эдэрдэр бу уустук идэ дьоһуннаах оскуолатын барбыт, баай опыттаах киһи тылын ылыналлар; ытыктабылынан сыһыаннаһаллар. Ити салайааччыга, бүтүн коллектив иһинэн эппиэттиир киһиэхэ улахан чиэс, үрдүк итәҕәл.

Бары барыта әриә-дәхси санаа хоту барбат. Туохха әрэ, ханна әрэ сыыстараҕын. Лаанары урут үлэ түмүгүн хойутатан киллэрэрин иһин сэмэлиилэрэ. Кырдьыга, тардыылык да баар буолара. Аны ол итәҕәс хатыламмат. Лаанар хонуом диэбит сиригэр хонорго, сайылыам диэбит сиригэр сайылыырга атыттары, доҕотторун үөрэтэр.

Быйыл юбилейдаах сылга Л.И. Сергеев салайар коллектива улахан табаны 96,8 бырыһыан иитэн туруорар, тугут дєловой тахсыытын 84,9 бырыһыаҥна тиэртэ. Бу совхозка үчүгэй көрдөрүү, сыралаах үлэ түмүгэ.

И. ИГНАТЬЕВ.

РСФСР картатыгар үгүс саҥа куораттар үүннүлэр. Кинилартан биирдэстэрэ Амурдаабы-Комсомольск. 35 сыл анараа өттүгэр манна үйэ-саас тухары үүммүт ойуур турбута. Бүгүҥҥү Амурдаабы-Комсомольск—бу бүгүҥҥү кэм икки сүүс тыһыынча нэһилиэннъэлээх куората.

Снимокка: В.И. Ленин болуоссатын көстүүтэ.

Биллэрии

ССРС Министрэрин Советын киноматографияҕа государственнай комитетын 1964 сыллаабы ахсыннъы ый 13 күнүнээҕи „Киинэ билиэтин сыанатын бэрээдэктээһин туһунан" 85 №-дээх суругар, ССРС Үбүн Министерствотын 1967 сыл алтынньы 16 күнүнээҕи 313 №-дээх сөбүлэһиитин 3 пуунугар этиллэринэн, оройуоннар киинэригэр баар 200-тэн аллара миэстэлээх киноустановкалар уонна кинотеатрдар 3-үс разрядтаахтарынан аҕыллаллар уонна кинилэргэ миэстэлэри араарыыта суох билиэтин сыаната 30 харчынан олохтонуллуохтаах.

Онон Оройуоннаабы культура дьиэтэ 120 миэстэлээҕинэн 1967 сыл сэтинньи 16 күнүттэн ылата киинэ билиэтин миэстэнэн араарыыта суох 30 харчынан атыылыырга быһаарылынна.

А. НИКОЛАЕВА,
оройуоннаабы киносет директора.

Редактор Г. М. СЕМЕНОВ.

РЕДАКЦИЯ АДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөөн бөһүөлэгэ, Октябрьскай уулусса 16 №-рэ. Телефон—51

Өлөөн оройуонунаабы типография Тахсар ахсаана 427 Сакаабын №-рэ 92